MEDYA VE DİN MÜZAKERELERİ

Yayınlanma: 05 Şubat 2018 - 12:15
Güncelleme: 22 Mayıs 2019 - 03:54

İslam Dünyasında Medya (Ürdün)

MEDYA VE DİN MÜZAKERELERİ 05 Şubat 2018 - 12:15

Ürdün...

Müslümanlar ve diğer inanç mensuplarınca kutsal sayılan toprakların kesiştiği nokta…

Başkenti Amman olan Ürdün'de Arapça resmi dil olarak kullanılıyor. 1946 yılında bağımsızlığını kazanan Ürdün'de 8 milyondan fazla nüfus bulunuyor.

Peki, medya kullanımı konusunda Ürdün hangi noktada?

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesinde doktorasına devam eden Ürdünlü bir öğrenci, Ömer Süleyman Malkavi, bu sorunun cevabını sizler için hazırladı:

"Yaşadığımız çağdaki en çok etkilenilen ve ilgi duyulan alanlardan biri şüphesiz ki kitle iletişim araçlarıdır. Çünkü herkesin bildiği üzere medyayla kolay bir şekilde her şey tespit edilebilmektedir. Bu araçlar, Ürdünlüler tarafından çeşitli düzeylerde kullanılmaktadır. İşte buna bağlı olarak burada anlatmaya çalışacağımız konu Ürdün'deki medya hakkında özet bir şekilde, en önemli bilgileri

anlatmaktır. Ve bunu daha iyi bir şekilde yapabilmek amacıyla şu soruları sorarak uygun cevapları vermeye çalışacağız.

Ürdün'de gazete, radyo, televizyon sayısı ve internet siteleri...

Ürdün devleti ilan edildikten sonra ilk gazete Ma'an şehrinde çıkmıştır. Bu gazete "Al-Hakkı ya'alu" adını taşımaktadır. Ürdün'ün tarihi boyunca yeni gazeteler çıkmaya, yayınlanmaya devam etmiştir. Bugün Ürdün'de farklı düzeylerde 27 ulusal gazete bulunmaktadır.

Diğer ülkelerde olduğu gibi Ürdün de, daha sonra radyo ve televizyon ile tanışmıştır. Günümüzde Ürdün'deki medyanın durumunun gayet gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz. 42 radyo istasyonu, 32 televizyon kanalı ve Ürdün'e özel 194 internet sitesi bulunmaktadır. (1)

Ürdün'de internet kullanımı ne düzeyde?

2017 yılında yapılan bir araştırmanın sonuçlarına bakıldığında 8,7 milyon kişinin internet kullandığı görülmektedir. Yani toplam nüfusun % 87'si internete ulaşmaktadır.

Ürdün'de sosyal medya

Bütün Arap ülkelerindeki sosyal medyanın kullanımı hakkında 2017 yılında Muhammed bin Rashid Hükümet Okulu tarafından bir araştırma yapıldı. Bu araştırma sonuçlarına göre, Facebook: Ürdün'de nüfusun % 66'sı facebook kullanmaktadır ve bu oran Ürdün'ün diğer Arap ülkeleri arasında dokuzuncu sırada olduğunu göstermektedir. Twitter: Nüfusun % 2,4'ü twitter kullanıcısıdır ve Ürdün diğer Arap ülkeleri arasında on üçüncü sırada yer almaktadır. Instagram: Nüfusun % 3,25'i İnstagram kullanıcısıdır ve Ürdün diğer Arap ülkeleri arasında sekizinci sırada bulunmaktadır.

İslam'a hakaret içeren veya ahlakdışı yayınlar konusunda bir yaptırım uygulanıyor mu?

Sosyal medya ortamında herkes kendi düşüncelerini kolayca yazıp milyonlarca insanla paylaşmaktadır, ancak bu her zaman doğru yollarda olmayıp kötü ve tehlikeli sonuçlara da neden olmaktadır. Örneğin, sosyal medyada ortaya çıkan çeşitli suçlar, ahlakdışı yayınlar vs. bunlardan biridir. İşte çerçevede Ürdün devleti tarafından 2015 yılında internet, sosyal medya gibi platformlarda, bu tür yayınları, içerikleri önlemek üzere "Elektronik Suçlar Yasası" çıkarılmıştır. Aynı şekilde bu yasa da "Nefret söylemi" hususunda da hükümler bulunmaktadır (2)

Kaynakça

1) http://www.mc.gov.jo/
2) http://www.jiacc.gov.jo/documents/d8038581-0ae1-4736-8574-b4e3d72a68ee.pdf

Görsel: Aljazeera.

SİNEMA VE DİN

Yayınlanma: 02 Şubat 2018 - 17:40

Güncelleme: 20 Ocak 2023 - 15:27

Sosyal Medya ve Dinî Sosyalleşme...

Hazırlanan yüksek lisans tezi, sosyal medya ile dini sosyalleşme arasındaki ilişkiyi inceliyor

SİNEMA VE DİN 02 Şubat 2018 - 17:40

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi Orhan Ayaz tarafından, yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Sosyal Medyanın Ergenlerin Dinî Sosyalleşmesine Etkileri” başlıklı tez*, sosyal medyanın dinî sosyalleşmeyi nasıl etkilediğini ortaya koydu.

Ayaz, çalışmasında internet ve sosyal ağların ortaya çıkmasıyla birlikte din fenomeninin de dijital ortama taşındığını ifade etti. Bireyin sanal ortamdaki etkileşimi, sanal deneyimleri ve bu alana özel sosyalleşmesinin sadece siber alanda sınırlı kalmadığını kaydeden Ayaz, aynı zamanda bireyin fiziki yaşamındaki dinî sosyalleşmesinin de bundan etkilediğini söyledi. Ayaz, sosyal medya ve din ilişkisinin özellikle din sosyolojisi disiplini altında araştırılması gerektiğini vurgulayarak, bu bağlamda bir çalışma yaptığını ifade etti.

Gençlerle yapılan ankete dayanan tezden öne çıkan konular şöyle:

Dijital mürşit

"Sosyal medya bazı kişiler üzerinde dijital bir mürşit mahiyetine bürünebilir. Ki kaynak kişilerimizin yarısından daha fazlasının üzerinde böyle bir etki yapmıştır. Geleneksel İslam toplumlarında kişiler mürşit, üstat, şeyh vb. kişilerle irtibata geçip dinî dünyalarını şekillendirebilmektedir. Bu anlamda sosyal medya bazı kişiler için nispeten böyle bir özellik kazanmıştır diyebiliriz. Kişi bir mürşitten aldığı motivasyonu sosyal medyadan da derecesine göre alabilir."

“Dijital iletişim teknolojileri, bireyleri dinî yönden sosyalleştirir”

“Bilgisayar veya cep telefonu ekranının arkasındaki dev sanal dünyada, neredeyse kürede mevcut olan bütün dinî inanış ve düşünceler kendine bir yer edinmiştir. Dolayısıyla eline söz konusu cihazlardan birini alan birey dünyanın bütün dinî inanış veya mezhep formlarıyla iletişim kurup etkileşime geçebilir. Bu da her ne kadar bireyin içinde doğduğu toplumun dinî düşüncesini benimseme yönünde olmasa da bireyi dinen sosyalleştirir.”

Sosyal medya sanal bir tekke gibi görülüyor

“Gerçek hayatta dinî bir grupla sıkı bir bağla bağlanan kaynak kişiler sosyal medya ve mobil iletişim cihazlarıyla mekân ve zaman kaydına takılmadan istedikleri zaman sosyal medyada kendilerini ait hissettikleri dinî grubun içeriklerini takip ederek iletişime devam edip yoğun olarak dinî yönden sosyalleşebilmektedirler. Bu anlamda bireyler sosyal medyadaki dinî grupların içerik paylaşımlarını takip ederek sosyal medyayı kendileri için sanal bir tekke, zaviye, cemaat evi gibi görerek dinî sosyalleşmelerini takviye etmektedirler.”

Dini tutum değiştirmede sosyal medya etkili mi?

“İçinde yaşadığı sosyal dünyadan dinî tutumları da öğrenip sosyalleşen ergenlere artık sosyal medya da etki etmektedir. Örneğin kişilerin hem gerçek hayattaki hem de sosyal medyadaki kimliklerini gözetleyen ergenler iki kimlik arasındaki çelişkileri yakalayıp bu kişilere karşı tutumlarını değiştirebilirler. Ancak veriden anlaşılacağı gibi sosyal medya kaynak kişilerin üçte ikisine dinî tutumları değiştirme anlamında herhangi bir etkide bulunmamıştır.”

“Dinî sosyal hayat, sosyal medyaya da yansıtılıyor”

“Sosyal medya nispeten gerçek sosyal hayatı yansıtmaktadır. Kişiler gerçekte yaptıkları kutsal gün ve gecelerle ilgili din faaliyetlerinin bir benzerini sosyal medyada da yapıyorlar. Örneğin kullanıcılar video ve görsellerle süsledikleri içerikleri söz konusu kutsal zamanlarda paylaşarak dinî sosyal hayatın da sosyal medyaya yansımasına katkı sağlıyorlar. Ayrıca günlük yaptığı dinî pratik ve ritüelleri ya “irşad” motivasyonlu ya da sosyal medya destekli gösteriş toplumunun ruhuna uygun olarak başkalarına göstermek amacıyla sosyal medya ortamında paylaşıyorlar.”

Sosyal medya ile namaza başlayan bir genç…

“Sosyal medyadaki yoğun uyarıcı bombardımanı ergenleri dinî ibadet ve davranışlara itebilir. Örneğin bir ergenin sıkça namazla ilgili içerik paylaşımlarıyla karşılaşması onu bu dinî ibadete sevk etmiştir. Belki de bir kişinin namazla ilgili kısa sürede bu kadar uyarıcıya maruz kalacağı başka bir alan yoktur.”

Sosyal medya, dinî sosyalleşmede aileden daha etkili olabilir mi?

“Ergenlerin dinî gruba mensup olması, ergenin entelektüel düzeyinin aileye nispeten gelişmiş

olması, ergen ailesinin popüler dindarlık düzeyinde olması veya ergenin sosyal medya aracılığıyla dinî cemaatiyle daha çok iletişim ve etkileşim halinde olması gibi faktörler sosyal medyayı dinî sosyalleştirmede aileden daha etkili kılabilir.”

* Bu haberdeki alıntılar yazarından izin alınarak kullanılmıştır.

Tezin tamamını okumak için lütfen tıklayınız.

dijital mürşit # sanal tekke # sosyal medya ve din